

Vardas: Marija
Pavardė: Jasiūnienė
Gimimo metai: 1931m. (81 m).
Išsilavinimas: Aukštasis
Gyvenamoji vieta: Pasvalys

Marija Šilkarskytė-Jasiūnienė gimė 1931m. gruodžio 24 d., gyveno su tėvais Povilu ir Salomėja, broliais Vladu (1926m.), Simu (1924m.), Naradavoje (Pasvalio r.).

Mūsų šeima ūkininkavo, turėjome daugiau nei 100ha žemės, gražią sodybą ir didelį sodą – už tai ir ištrėmė. Man tada buvo tik devyneri metai, kai 1941m. birželio 14-osios rytą, visą šeimą susodino į vežimą, pakinkytą savais arkliais. Spėjome pasiimti tik pantį lašinukų, duonos kepalėlių, keletą šiltų rūbų bei keletą būtiniausių daiktų. Šilkarskių šeimą nuvežė į Pasvalio geležinkelio stotį, kur jau buvo paruošti gyvuliniai vagonai. Juose buvo dviaukštės lovos, kampe skylė tuštiniuisi. Viename vagone važiuodavo 8 šeimos. Sustojus geležinkelio stotyse, mums duodavo po gabalėlį duonos ir karštos arbatos. Kelionė truko apie 1,5 mėnesio.

Tėvelis buvo atskirtas Vilnioje ir nuvežtas į Rešotų lagerį, kalėjo 5 metus. Nepraėjus nei metams, 1942 m. kovo 19d., tėvelis mirė nuo šalčio ir bado. Mama, broliai Simas, Vladas ir aš – Marija, be tėvelio buvome ištremti į Tomsko sritį, Parbigio rajoną, Sibiro Zavackoj kaimą. Mes badavome, vargome, tačiau išlikome gyvi. Mus apgyvendino pas 3 merginas, kurios gyveno vienos, viename kambaryje. Mama nujautė, kad jos serga tuberkulioze ir man su broliu neleido liestis prie jų daiktų. Mama paprašė valdžios, kad mus apgyvendintų pas kitus. Mus apgyvendino pas rusų šeimą. Po kiek laiko patys pasistatėme namą iš rastų. Vos tik mes išsikraustėme, dvi sergančios merginos mirė, o trečioji liko gyva.

Mama dirbo taigoje, rovė kelmus, suardavo žemę. Kaimelyje, kur mes gyvenome, buvo vėliau pastatytas darželis vaikams, man teko trumpai jį lankyti. 1944 m. brolių Vladą paėmė į frontą. Žiemą ilgai badavome. Mane su broliu mama siūsdavo elgetauti pas kitus žmones. Nuėjus pas žmones, nežinodavome ką sakyti, tačiau mama buvo liepusi pradėti kalbėti poterius. Ne visi žmonės buvo gailestingi. Kiti vos tik mus pamatę užtrenkdavo duris. Kiti, pasigailėję mūsų, duodavo ką tik kas galėjo: kruopų, sušalusių bulvių, gabalėlių duonos. Aš

rinkdavau dilgėles pavasari. Vasarą su broliu ravėjome laukus, dirbome kolūkyje. Mama tuo metu laukėsi dar vieno vaikelio, bet jai įvyko persileidimas. Už darbą mama gaudavo grūdų, bulvių. Savo būrelyje dainuodavo rusiškas ir lietuviškas dainas: „Pavasari į tėviškę paukščiai sugrįžta...“, „Kur tas dulkėtas traukinys...“, „Ant Vilijos kranto gėlėto...“.

1947 m. su tremties 7 vaikų grupe, pabėgome į Lietuvą, deja, čia teko pabūti tik 1,5 metų. Vienus sodino į vagonus ir per kalėjimus sugražindavo atgal pas tėvus. Už pabėgimą iš tremties aš kalėjau nuo 1949 m. Panevėžio Lukiškių kalėjime 3 metus. Sunku buvo kalėjime, dar priverstinai dirbdavome miške. Susiradau kelis draugus, ten kalėjo apie kelis šimtus žmonių. 1952 m. aš buvau sugražinta atgal į tremtį. Ten sugrįžusi, radau paliegusią mamą ir sergantį brolių Simą. 1949 m. brolis Simas dirbo prie traktorių kroviku ir jam dirbant nutraukė koją. Brolių Simą su vežimu išsiuntė į Parbigą už 24 km. nuo nelaimės vietos. Kelionė užtruko 8 valandas. Visi manė, kad jis nebeišgyvens, tačiau jam padėjo chirurgė Šakarienė, kuri išgelbėjo jam gyvybę. Begulint jam ligoninėje, brolis Simas pats iš medžio pasidarė kojys protezą. Ir pats mokėsi anglų bei vokiečių kalbų.

1953 m. mirė Stalinas, apie tai paskelbė Rusijos valdžia ir mūsų gyvenimas pasikeitė. Rudenį galėjome laisvai išvažiuoti gyventi į Parbigo rajoną. Pradėjome ten mokytis, dieną dirbdavome miške, o vakare lankydavome vakarinę mokyklą. 1955 m. Valdžia išrašė pažymą ir man leista važiuoti mokytis į Tomską. Tomske 1957 m. baigiau medicinos mokyklą ir tais pačiais metais man leido grįžti į Lietuvą.

Gyvenimas susiklostė taip, kad greitai sutikau man patinkantį žmogų, jį pamilau ir ištekėjau. Pradėjau dirbti Pasvalio centrinėje ligoninėje, chirurgijos skyriuje. Susilaukėme sūnaus ir dukters. Po keleto metų man pasiūlė dirbti centrinės ligoninės medicinos vyr. sesele. Tuo susidomėjo partijos komitetas, jiems buvo keista, kodėl tremtinei buvo patikėtos tokios pareigos. Šį darbą dirbau septyniolika metų, iki 1991-ųjų, kol išėjau į pensiją. Dirbau mėgstamą darbą, mylėjau ligonius, juos nuoširdžiai slaugiau. Bet niekada neužmiršiu to siaubingojo birželio 14-osios ryto, atnešusio tiek daug nepelnytų nuoskaudos mūsų šeimai.